

Περιβόητος και διαβόητος

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

Ως γνωστόν, πολλές είναι οι λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας που δηλώνουν πρόσωπα και πράγματα ευρέως γνωστά, καθώς και θετικές κατεξοχήν πτυχές της προσωπικότητας συγκεκριμένων ανθρώπων (ικανότητες, αρετές, χαρίσματα,

προσφορά, κύρος κ.λπ.).

Έτσι, έχοντας ως εννοιολογική αφετηρία το ουσιαστικό φήμη, κάνουμε συχνά λόγο για ένα φημισμένο ηθοποιό, την περίφημη ελληνική φιλοξενία ή ένα διεθνούς φήμης πανεπιστημιακό ίδρυμα.

Εκκινώντας από το ουσιαστικό όνομα, αναφερόμαστε σε επωνύμους, με τους οποίους ασχολούνται αποκλειστικά οι κοσμικές στήλες, σε έναν περιώνυμο πολιτικό ή και σε έναν άγιο που έγινε ονομαστός για τα θαύματά του.

Το ουσιαστικό γνώση μάς οδηγεί στα μονοπάτια μιας γνωστής φωνής ή ενός πασίγνωστου βιβλίου, ενώ το ουσιαστικό θρύλος μάς επιτρέπει να μιλάμε για θρυλικά κατορθώματα ή και για έναν πολυθρύλητο ήρωα.

Πέραν των προαναφερθέντων ουσιαστικών, στη δημιουργία των διαφόρων λέξεων που σημαίνουν κάποιον ή κάτι εύκολα αναγνωρίσιμοσυμμετέχουν τα ρήματα ακούω και φαίνομαι. Ο ξακουστός επιστήμονας ή η κοσμοξακουσμένη πόλη συνυπάρχει με τον επιφανή καλλιτέχνη ή την περιφανή νίκη.

Στα ανωτέρω έρχονται φυσικά να προστεθούν ο διαπρεπής (ρήμα διαπρέπω) επιχειρηματίας, η διακεκριμένη (ρήμα διακρίνομαι) προσωπικότητα και ο διάσημος (διά + σήμα) πιανίστας.

Ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται στη χρήση των επιθέτων περιβόητος και διαβόητος, που έχουν ως αφετηρία τους το ουσιαστικό βοή και συγχέονται πολλές φορές ως προς τη σημασία τους.

Η λέξη περιβόητος (ξακουστός, περιλάλητος, φημισμένος), ήδη από την αρχαία ελληνική γλώσσα, έχει διττή σημασία, και καλή και κακή. Ιδού τα σχετικά παραδείγματα από το διαδίκτυο: το περιβόητο σχολικό επίδομα, το περιβόητο υαλουρονικό οξύ, το περιβόητο ανεξάρτητο ταμείο ιδιωτικοποιήσεων, η περιβόητη λίστα Λαγκάρντ, οι περιβόητες πελατειακές σχέσεις, οι περιβόητες λίστες των μεγαλοκαταθετών κ.λπ.

Η λέξη διαβόητος, από την άλλη πλευρά, είναι κακόσημη (δηλαδή, έχει αρνητική σημασία), καθώς δηλώνει αυτόν που είναι ευρέως γνωστός για την κακή φήμη του και την αρνητική εικόνα που έχει γι' αυτόν η κοινή γνώμη: διαβόητος απατεώνας, διαβόητος ληστής, διαβόητος μαφιόζος, διαβόητος δικτάτορας, διαβόητος καταζητούμενος κ.λπ.

Πηγή: in.gr